

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา เสด็จพระเกียรติ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้(สำหรับนักเรียน)

เพื่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่

(ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๓)

โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“การศึกษา คือ ความมั่นคงของประเทศ”

การศึกษาต้องสร้างให้คนไทย มีคุณลักษณะสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่

๑. มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง
๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง
๓. มีอาชีพ มีงานทำ
๔. เป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย

พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชทานแก่คณะองคมนตรี

เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๐

ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

คำชี้แจง

การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับประถมศึกษา ภาครเรียนที่ ๒ ฉบับนี้ เป็นการปรับปรุงครั้งที่ ๓ ดำเนินการโดยมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยความร่วมมือจากคณะทำงาน ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์ และครูผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้

จุดประสงค์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนปลายทางได้ศึกษา/ทบทวน เอกสารใบความรู้ ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และใช้ในการฝึกทักษะ /ปฏิบัติงานจากใบงาน หรือแบบฝึกหัด ของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประเมินตนเองตามตัวชี้วัดและ สาระการเรียนรู้ นั้น ๆ ทุกท้ายหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้เมื่อครูปลายทางได้ตรวจผลการทำใบงานในรายชั่วโมง สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และประมวลผลการประเมินตนเองของนักเรียนทุกหน่วยการเรียนรู้ แล้วจะได้นำผลไปส่งเสริมและหรือจัดการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้เกิดประสิทธิผล นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กต่อไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

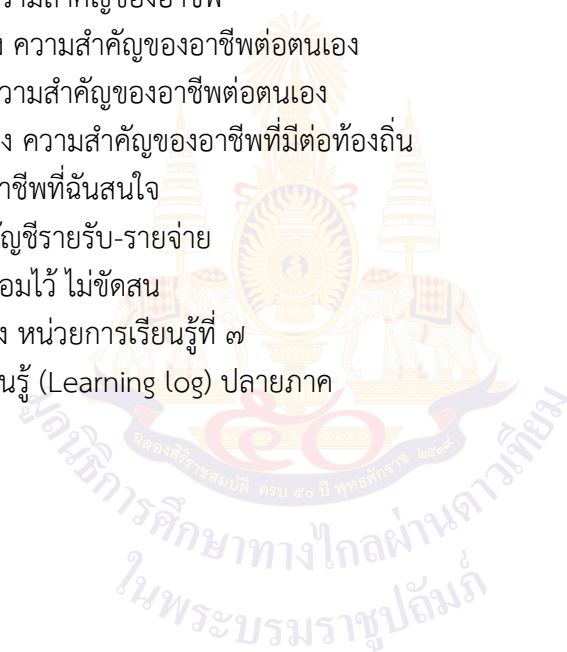

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน	๒
สารบัญ	๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ช่างคิดซ่อมแซม	
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ในบ้าน	๖
ใบงานที่ ๑ เรื่อง อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ในบ้าน	๘
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในงานช่าง	๙
ใบงานที่ ๒ เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในงานช่าง	๑๐
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง ความปลอดภัยในการซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้	๑๑
ใบงานที่ ๓ เรื่อง ความปลอดภัยในการซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้	๑๓
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้	๑๔
ใบงานที่ ๔ เรื่อง การซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้	๑๕
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ช่างคิดซ่อมแซม	๑๖
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เกษตรพอเพียง	
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร	๑๘
ใบงานที่ ๑ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร	๑๙
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ไม้ดอกไม้ประดับ	๒๐
ใบงานที่ ๒ เรื่อง ไม้ดอกไม้ประดับ	๒๑
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง ดิน	๒๒
ใบงานที่ ๓ เรื่อง ดิน	๒๓
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ	๒๔
ใบงานที่ ๔ เรื่อง การขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ	๒๕
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การดูแลรักษาไม้ดอกไม้ประดับ	๒๖
ใบงานที่ ๕ เรื่อง การดูแลรักษาไม้ดอกไม้ประดับ	๒๗
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง เครื่องมือและอุปกรณ์การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	๒๘
ใบงานที่ ๖ เรื่อง เครื่องมือและอุปกรณ์การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	๓๑
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง ภาชนะที่ใช้ในการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	๓๒
ใบงานที่ ๗ เรื่อง ภาชนะที่ใช้ในการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	๓๓
ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	๓๔
ใบงานที่ ๘ เรื่อง การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	๓๕
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เกษตรพอเพียง	๓๖
แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) กลางภาค	๓๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ อาชีพสำคัญไฉน	
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ความหมายของอาชีพ	๓๙
ใบงานที่ ๑ เรื่อง ความหมายของอาชีพ	๔๑
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง อาชีพต่าง ๆ	๔๒
ใบงานที่ ๒ เรื่อง อาชีพต่าง ๆ	๔๓
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง ประเภทของอาชีพ	๔๔
ใบงานที่ ๓ เรื่อง ประเภทของอาชีพ	๔๕
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง ความสำคัญของอาชีพ	๔๖
ใบงานที่ ๔ เรื่อง ความสำคัญของอาชีพ	๔๗
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง ความสำคัญของอาชีพต่อตนเอง	๔๘
ใบงานที่ ๕ เรื่อง ความสำคัญของอาชีพต่อตนเอง	๔๙
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง ความสำคัญของอาชีพที่มีต่อท้องถิ่น	๕๐
ใบงานที่ ๖ เรื่อง อาชีพที่ฉันสนใจ	๕๒
ใบงานที่ ๗ เรื่อง บัญชีรายรับ-รายจ่าย	๕๓
ใบงานที่ ๘ เรื่อง ออมไว้ ไม่ขัดสน	๕๕
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗	๕๖
แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) ปลายภาค	๕๗

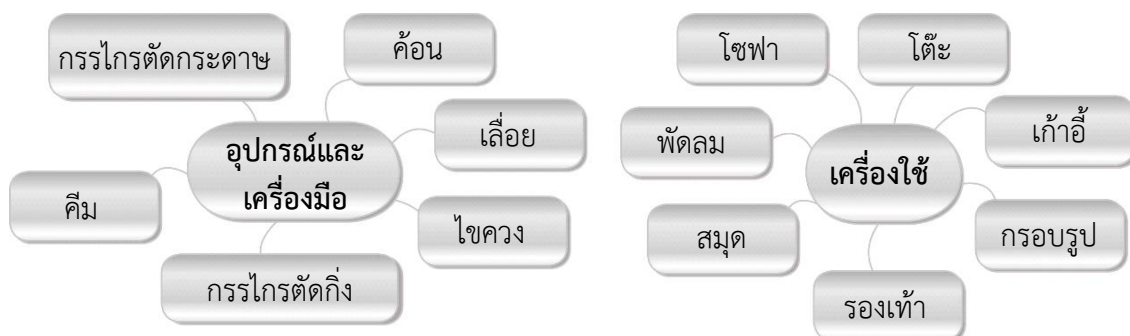

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ช่างคิดซ่อมแซม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ฉลองสิริราชสมบัติ ครบ ๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๕๕
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ในบ้าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ช่างคิดซ่อมแซม
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ในบ้าน
 รายวิชาการงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ในบ้าน

ความหมายและประโยชน์ของงานช่าง

ช่าง หมายถึง ผู้ชำนาญในการฝีมือ หรือศิลปะอย่างใดอย่างหนึ่ง

งานช่าง หมายถึง การทำงาน หรือสิ่งที่เกิดจากการทำงานของช่าง ซึ่งมีหลายประเภทหลายสาขา ผู้เป็นช่างจึงมักมีคำต่อท้าย เพื่อบอกประเภทหรือสาขาของงานที่ทำ เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างไม้ ช่างปูน ช่างโลหะ ช่างเขียน ช่างผม ช่างเสริมสวย เป็นต้น

ช่างที่ดีนอกจากจะมีความรู้ในงานของตนแล้ว ยังต้องมีฝีมือหรือศิลปะในการทำงานด้วย ความรู้เกี่ยวกับงานช่างอาจได้จากการบอกเล่าสืบต่อกันมา หรือจากการศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ประสบการณ์ในการทำงานของช่าง นอกจากจะสร้างเสริมความรู้ของช่างแล้ว ยังช่วยให้มีความชำนาญในฝีมือการทำงาน

งานช่างพื้นฐาน หมายถึง งานช่างเบื้องต้นที่ทุกคนสามารถทำได้ด้วยตนเอง งานช่างพื้นฐานส่วนใหญ่จึงเป็นงานเกี่ยวกับงานซ่อมแซมแก้ไขสิ่งของเครื่องใช้ในบ้านที่ชำรุดเสียหายเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือสร้างสิ่งของเครื่องใช้ง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อนนัก เช่น การเดินสายไฟฟ้าในบ้าน การเดินสายโทรศัพท์ การเปลี่ยนก๊อกน้ำ การต่อท่อประปา การซ่อมแซมโต๊ะ เก้าอี้ รั้ว กันสาด ผนังและถนน หรือทางเดินเท้าภายในบ้าน เป็นต้น

☞ ประโยชน์ของงานช่างพื้นฐาน

ประโยชน์โดยตรง ที่เห็นได้ชัดเจนคือการมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงานช่างเป็นการประหยัด ทั้งค่าใช้จ่ายที่จะต้องจ้างช่างอาชีพแล้วยังประหยัดเวลา ไม่ต้องเสียเวลารอคอยว่าจะหาช่างอาชีพได้ หรือแม้ว่าจะต้องว่าจ้างช่างอาชีพก็สามารถควบคุมดูแลการทำงานผลงาน ไม่ให้ช่างเอารััดเอาเปรียบได้

ประโยชน์โดยอ้อม เช่น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การซ่อมหรือสร้างสิ่งของ เครื่องใช้ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนานในการทำงานเช่นเดียวกับการทำงานอดิเรกอื่น ๆ นอกจากนั้นจากผลของการทำงาน ยังทำให้เกิดความรู้ ความชำนาญ สามารถพัฒนาตนเองไปสู่ช่างอาชีพได้ แม้ไม่ต้องทำเป็นอาชีพโดยตรงก็อาจทำเป็นอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวได้เป็นอย่างดี

อุปกรณ์และเครื่องมือ เช่น กรรไกรตัดกระดาษ ค้อน เลื่อย ไขควง กรรไกรตัดกิ่ง

เครื่องใช้ เช่น แก้ว โต๊ะ โซฟา พัดลม สมุด

Cr เนื้อหา : <http://www.sksrt.ac.th/web๕๓/web๕๓/studentwork๕๓๒/Career/๔.html>

ใบงานที่ ๑ เรื่อง อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ในบ้าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ช่างคิดซ่อมแซม
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ในบ้าน
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้งาน และยกตัวอย่างแนวทางการใช้ที่ปลอดภัย

อุปกรณ์เครื่องมือ	เครื่องใช้

ยกตัวอย่างอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือเครื่องใช้ พร้อมบอกแนวทางการใช้ที่ปลอดภัย

ชื่อ.....

แนวทางการใช้ที่ปลอดภัย

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

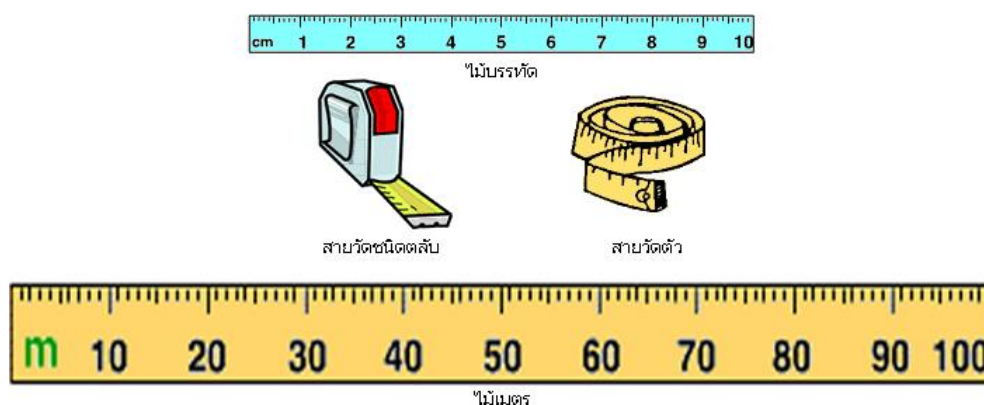
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในงานช่าง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ช่างคิดซ่อมแซม
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในงานช่าง
 รายวิชาการงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เครื่องมือที่ใช้ในงานช่าง

เครื่องมือที่ใช้ในงานช่างต่าง ๆ สร้างขึ้นมาเพื่อให้เหมาะกับชนิดของงานและการใช้ ดังนั้นจึงมีลักษณะรูปร่างที่แตกต่างกันไปตามการใช้งาน ซึ่งงานจะดีมีคุณภาพหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับเครื่องมือเป็นส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้นผู้ที่ใช้เครื่องมือจะต้องศึกษาเรียนรู้วิธีใช้เครื่องมือแต่ละชนิดให้ถ่องแท้ เพื่อจะได้ใช้เครื่องมือได้ถูกต้องและปลอดภัย

เครื่องมือที่จำเป็นในการทำงานช่างที่นักเรียนควรรู้และสามารถนำไปซ่อมแซมเครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในบ้าน แบ่งออกตามลักษณะการใช้งานได้ ดังนี้

๑. เครื่องมือประเภทวัด

๒. เครื่องมือประเภทตัดและผ่า

ใบงานที่ ๒ เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในงานช่าง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ช่างคิดซ่อมแซม
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในงานช่าง
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานช่าง พร้อมอธิบายวิธีการใช้งาน

ชื่อ.....

วิธีการใช้งาน

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง ความปลอดภัยในการซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ช่างคิดซ่อมแซม
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ความปลอดภัยในการซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้
 รายวิชาการงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

➤ ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงาน สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงคือความปลอดภัยเพราะหากเกิดอันตรายจากการปฏิบัติงาน ผลเสียที่เกิดขึ้นอาจจะนำความเดือดร้อนทั้งต่อตนเองหรือต่อผู้อื่นบางครั้งหากเกิดความรุนแรงความเสียหายที่เกิดขึ้นอาจถึงทุพพลภาพหรือ ถึงแก่ชีวิตฉะนั้นผู้ปฏิบัติงานควรให้ความสำคัญและคำนึงถึง ดังคำที่ว่า “ปลอดภัยไว้ก่อน”

๑. สาเหตุที่ทำให้เกิดอันตรายจากการทำงาน หลักใหญ่ของสาเหตุที่ทำให้เกิดอันตรายจากการทำงาน สามารถแบ่งออกได้ ๔ ประการ ดังนี้

- เกิดจากผู้ปฏิบัติเอง เช่น การแต่งกายของผู้ปฏิบัติงานไม่รัดกุม ชายเสื้อ รุ่มร่าม สวมใส่เครื่องประดับ ร่างกายของผู้ปฏิบัติงานไม่ปกติ มีความเครียด อ่อนเพลีย เจ็บป่วย
- เกิดจากเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ เช่น เครื่องมือ หรือ เครื่องจักรที่ใช้ มีสภาพไม่พร้อมจะใช้งาน ชำรุด หรืออุปกรณ์บางอย่างหมดอายุ
- เกิดจากการจัดระบบงาน เช่น ระบบงานอาจวางแผนไว้ไม่ดี
- เกิดจากสภาพแวดล้อม เช่น พื้นที่บริเวณปฏิบัติงานไม่เหมาะสม มีแสงสว่างไม่เพียงพอ

๒. แนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความปลอดภัย

- ในการปฏิบัติงานต้องมีสติระลึกไว้เสมอว่า คิดก่อนทำและปลอดภัยไว้ก่อน
- โต๊ะบริเวณที่ปฏิบัติงานจะต้องสะอาด
- เก็บเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ให้เป็นสัดส่วนเพื่อสะดวกในการหยิบใช้งาน

อันตราย

- หากปฏิบัติงานไฟฟ้า ควรตัดกระแสไฟฟ้าให้เรียบร้อยเพื่อป้องกัน
- อุปกรณ์ เครื่องใช้ไฟฟ้าจะต้องมีการต่อสายดินเพื่อป้องกันไฟรั่ว
- ยื่อนำเครื่องมือที่มีคมใส่กระเป๋าเสื้อหรือกางเกงขณะปฏิบัติงาน
- อย่าใช้ไขควงแทนสว่านหรือสกัด
- อย่าใช้ค้อนหรือตะไบที่มีด้ามหลวมหรือแตก และอย่าใช้ตะไบแทนค้อน
- ก่อนหลังปฏิบัติงานควรตรวจสอบสภาพเครื่องมือ อุปกรณ์ และทำความสะอาดทุกครั้ง

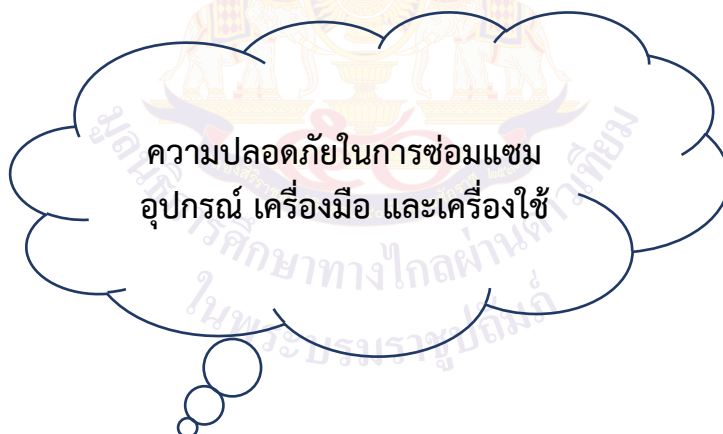
๓. การป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา วิธีการที่ดีที่สุด คือ การป้องกันก่อนที่จะเกิดขึ้นโดยการลดหรือป้องกันอุบัติเหตุ สามารถกระทำได้ดังนี้

- ตรวจสอบเครื่องมือ เครื่องใช้และบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน
- มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ของร่างกายขณะปฏิบัติงาน
- จัดบริเวณปฏิบัติงานให้เรียบร้อย ไม่มีสิ่งกีดขวางหรือบดบังแสงสว่าง
- ขณะปฏิบัติงานในที่สูง ต้องมีเครื่องป้องกัน เช่น เข็มขัดนิรภัย
- หากปฏิบัติงานใกล้ วัตถุไวไฟ ควรมีอุปกรณ์ เช่น ถังดับเพลิงวางไว้ใกล้ ๆ

หลักความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานเราควรยึดหลัก ๕ ส. อันได้แก่ สะอาด สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย

ใบงานที่ ๓ เรื่อง ความปลอดภัยในการซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ช่างคิดซ่อมแซม
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ความปลอดภัยในการซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดความปลอดภัยในการซ่อมแซมอุปกรณ์
 เครื่องมือ และเครื่องใช้

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ช่างคิดซ่อมแซม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้
รายวิชาการงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หลักในการซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้

การใช้เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานช่าง ควรทำด้วยความระมัดระวัง หากพบว่าเครื่องมืองานช่างที่ใช้เกิดการชำรุดเสียหายควรทำการซ่อมแซม เพื่อป้องกันอันตรายก่อนนำไปใช้งาน

หลักในการซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ต่าง ๆ มีดังนี้

๑. หาสาเหตุของการชำรุด

การชำรุดมักเกิดจากการใช้งานผิดประเภท และการใช้งานเป็นเวลานาน ทำให้เกิดการบิด หักหรือสึกกร่อน เมื่อตรวจพบการชำรุดควรหยุดใช้ทันที

๒. หาวิธีการซ่อมแซม

ศึกษาวิธีการซ่อมแซมและหาวิธีการแก้ไขเบื้องต้น เพื่อที่จะซ่อมแซมได้ถูกวิธี เช่น การลับมีด ที่หมดความคม ให้มีความคมมากขึ้น หรือวิธีใส่ด้ามค้อนให้แน่นเมื่อตรวจพบว่าด้ามค้อนหลวม

๓. วางแผนในการซ่อมแซม

ควรวางแผนการซ่อมแซมโดยการจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ต้องใช้ และเครื่องมืองานช่างที่จะใช้ก่อนการซ่อมแซมเพื่อไม่ให้เสียเวลาในการค้นหาอุปกรณ์และทำให้มีความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน

๔. ตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ ที่ทำการซ่อมแซมแล้ว

ก่อนนำไปใช้งาน ควรทดสอบว่า อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้มีส่วนประกอบครบทุกชิ้น และมีความแข็งแรงพอที่จะนำไปใช้งานได้

๕. ซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องมือช่าง

ปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้ด้วยความระมัดระวัง และคำนึงถึงความปลอดภัยไว้เป็นอันดับแรก โดยเฉพาะเครื่องมืองานช่างที่มีความคม หรือเกี่ยวข้องกับไฟฟ้า ควรปรึกษาผู้ใหญ่ให้ช่วยซ่อมแซมให้ เพราะต้องใช้ความรู้และความชำนาญในการทำงานเป็นอย่างมาก

๖. เลือกใช้วัสดุและอุปกรณ์ที่เหมาะสม

เมื่อวางแผนการซ่อมแซมแล้ว ควรเลือกใช้ อุปกรณ์ และเครื่องมือให้เหมาะสมกับการซ่อมแซมนั้น ๆ ด้วย

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ช่างคิดซ่อมแซม
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือเครื่องใช้ ที่นักเรียนนำมาซ่อมแซม
 พร้อมตอบคำถาม

สิ่งที่นักเรียนนำมาซ่อมแซมคือ .....

ถ้านักเรียนไม่ซ่อมแซมจะเกิดผลอย่างไร .....

วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้

.....

.....

.....

ขั้นตอนในการซ่อมแซม

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง _____ ช่างคิดซ่อมแซม _____

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ในบ้าน					☐
๒. เครื่องมือที่ใช้ในงานช่าง					☐
๓. ความปลอดภัยในการซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้					☐
๔. การซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้					☐

๒. สิ่งที่ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....
 .....
 .....

๓. สิ่งที่ฉันยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....
 .....
 .....

๔. สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....
 .....
 .....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เกษตรพอเพียง

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร
 รายวิชาการงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

งานเกษตร หมายถึง งานที่ทำเกี่ยวกับการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ และการทำการประมง
การปลูกพืช ได้แก่ วิธีการปลูก และนำผลผลิตจากพืชไปใช้ประโยชน์

การเลี้ยงสัตว์ เช่น สุนัข โค กระบือ ไก่ เป็ด ฯลฯ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่าง ๆ เช่น ใช้เป็นอาหาร นำมาใช้งาน หรือนำไปขาย การประมง ได้แก่ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น ปลา กุ้ง หอย เต่า เป็นต้น

ความสำคัญของงานเกษตร

๑. เป็นแหล่งผลิตปัจจัย ๔ ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค
๒. ทำให้ผู้ทำงานเกษตรมีรายได้เลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้
๓. เป็นอาชีพหลักของคนไทย เช่น การทำนา การทำสวนผลไม้ การทำไร่ การเลี้ยงสัตว์ การทำประมง
๔. ผลิตสินค้าที่ทำรายได้หลักให้กับประเทศในการส่งขายต่างประเทศ เช่น ข้าวหอมมะลิ ผลไม้ต่าง ๆ มันสำปะหลัง ยางพารา เนื้อสัตว์ เป็นต้น
๕. สร้างความมั่นคงในทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ
๖. สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศเพราะสินค้าทางการเกษตรของไทยที่ส่งไปขายต่างประเทศมีคุณภาพดีกว่าของประเทศอื่น ๆ เช่น ข้าวหอมมะลิ ผลไม้ต่าง ๆ เป็นต้น

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดในเรื่องความหมาย ความสำคัญของงานเกษตร และจำแนกประเภทของงานเกษตร

เกษตร หมายถึง

.....

.....

ความสำคัญของงานเกษตร

.....

.....

ประเภทของงานเกษตร

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ไม้ดอกไม้ประดับ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ไม้ดอกไม้ประดับ
รายวิชาการงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ไม้ดอก หมายถึง พืชที่มีดอกและสีเส้นสวยงาม บางชนิดมีกลิ่นหอม มีขนาดเท่า ๆ กัน ลักษณะลำต้นของไม้ดอกมีหลายแบบ ได้แก่ ลำต้นตรงเหมือนไม้ยืนต้น ไม้พุ่มและไม้ล้มลุก

ไม้ดอกมีอายุสั้น บางชนิดมีอายุเพียงหนึ่งฤดูกาล เช่น ดาวกระจาย เบญจมาศ บานชื่น บานไม่รู้โรย คุณนายตื่นสาย

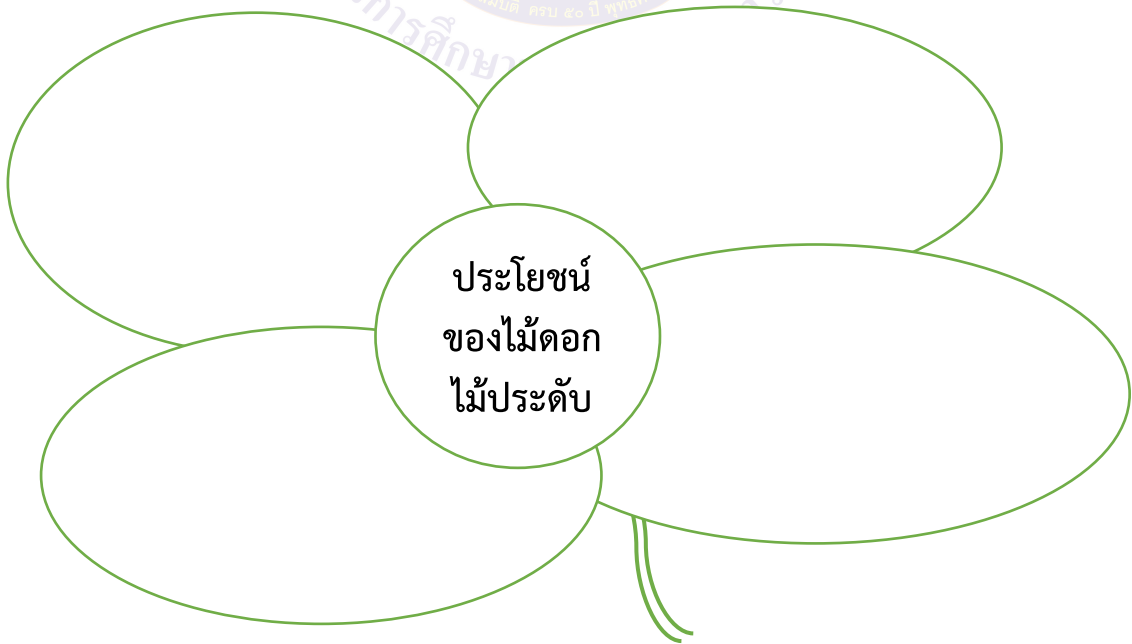
ไม้ดอกประเภทยืนต้นซึ่งมีอายุยืนยาว เช่น จำปี ลีลาวดี เฟื่องฟ้า ราชพฤกษ์ หางนกยูง

ประโยชน์ของไม้ดอกไม้ประดับ

๑. สร้างความสดชื่นให้แก่ผู้อาศัยในบริเวณบ้านหรือบริเวณที่พักอาศัย
๒. ใช้ประดับตกแต่งอาคารสถานที่ให้เกิดความสวยงาม
๓. ใช้ในงานพิธีและโอกาสต่างๆ เช่น
  - งานแต่งงาน ใช้ไม้ดอกไม้ประดับตกแต่ง พานรดน้ำสังข์ของคู่บ่าวสาวใช้ไม้ดอกไม้ประดับ ทำซุ้มดอกไม้ตกแต่งฉากสำหรับถ่ายภาพ
  - งานไหว้ครู ใช้ไม้ดอกไม้ประดับตกแต่งพานไหว้ครู
  - งานศพ ใช้ไม้ดอกไม้ประดับตกแต่งโลงศพ
๔. ใช้เพิ่มสีสันให้อาคารและเครื่องดีม ดูสวยงามน่ารับประทาน เช่น ขนมขอม่วงหรือข้าวเกรียบปากหม้อที่มีสีม่วงจากดอกอัญชัน น้ำใบเตยที่มีสีเขียวจากใบเตย
๕. ใช้เป็นยารักษาโรค เช่น ดอกบัวหลวง ใช้ใบอ่อนปรุงเป็นยาบำรุงร่างกายให้สดชื่น ใบแก่ใช้แก้ไข้ บำรุงโลหิต
๖. ใช้เป็นของขวัญของที่ระลึก เช่น กระเช้าดอกไม้ หรือแจกันดอกไม้ใช้เป็นของขวัญเยี่ยมไข้ผู้ป่วย ซอดอกไม้ใช้นำไปร่วมแสดงความยินดีในโอกาสต่าง ๆ
๗. สร้างอาชีพเกี่ยวกับไม้ดอกไม้ประดับ เช่น การจำหน่ายไม้ดอกไม้ประดับทั้งในประเทศและต่างประเทศ ธุรกิจการจัดสวน

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ไม้ดอกไม้ประดับ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ไม้ดอกไม้ประดับ
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของไม้ดอก ไม้ประดับ
 ลงในแผนภาพความคิด

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง ดิน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ดิน
 รายวิชาการทำงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ดิน ในทางการเกษตรหมายถึงวัตถุชนิดหนึ่งซึ่งเกิดขึ้น จากการผุพังของหินรวมทั้งแร่ธาตุต่าง ๆ ผสมเข้ากับซากพืชซากสัตว์ที่ย่อยแล้ว จึงทำให้เกิดเป็น ดิน ขึ้นมาซึ่งเป็นสถานที่ ให้พืช ดอกไม้ ต้นไม้สามารถเจริญงอกงามได้

กว่าจะมาเป็นดินประกอบด้วย ๔ ส่วน ได้แก่

- แร่ธาตุ
- อินทรีย์วัตถุ หรือ ซากพืช ซากสัตว์ที่เน่าเปื่อย
- น้ำ
- อากาศ

คุณสมบัติของดินซึ่งมีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช มี ๓ ชนิด ได้แก่

ดินร่วน

เป็นดินค่อนข้างละเอียด จับแล้วนุ่ม มีความยืดหยุ่นพอสมควร ระบายน้ำได้ดีปานกลาง มีแร่ธาตุอาหารของพืชมากกว่าดินทราย เหมาะสำหรับใช้เพาะปลูกเป็นอย่างมาก แต่ดินร่วนแบบของแท้มีไม่ค่อยพบในธรรมชาติ แต่ก็จะมีดินซึ่งมีเนื้อดินใกล้เคียงกันเสียมากกว่า

ดินเหนียว

เป็นดินมีความละเอียดมากที่สุด ยืดหยุ่นได้ดีเมื่อเปียกน้ำ เหนียวติดมือ สามารถปั้นเป็นก้อนได้ จากความเหนียวจึงทำให้พังได้ยาก อุ่มน้ำดี รวมทั้งการจับยึดและดูดธาตุอาหารของพืช ทำได้ค่อนข้างสูง จึงมีแร่ธาตุอาหารของพืชอยู่มาก เหมาะสำหรับใช้ปลูกข้าวเนื่องจากกักเก็บน้ำได้นาน

ดินทราย

เป็นดินร่วน เกาะตัวกันไม่แน่น จึงทำให้ระบายทั้งน้ำและอากาศได้อย่างดีเยี่ยม แต่อุ่มน้ำได้น้อย พังทลายได้ง่าย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เนื่องจากความสามารถในการจับธาตุอาหารมีน้อย ทำให้พืชที่ขึ้นอยู่ในบริเวณดินทรายขาดน้ำและธาตุอาหารได้ง่าย

ใบงานที่ ๓ เรื่อง ดิน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ดิน
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายลักษณะของดิน และยกตัวอย่างพืชที่เหมาะสมกับดินชนิดนั้น

ชนิดของดิน	ลักษณะของดิน	พืชที่เหมาะสม ในการปลูก
ดินร่วน	....	๑..... ๒..... ๓.....
ดินทราย	....	๑..... ๒..... ๓.....
ดินเหนียว	....	๑..... ๒..... ๓.....

นักเรียนคิดว่าดินมีความสำคัญกับพืชอย่างไร

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ
 รายวิชาการงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การขยายพันธุ์ ไม้ดอกไม้ประดับ

หมายถึง การเพิ่มจำนวนต้นพืชให้มีจำนวนมากขึ้น โดยต้นพ่อพันธุ์หรือต้นแม่พันธุ์ ยังคงมีชีวิตอยู่ การขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับมี ๒ วิธี ได้แก่

๑. วิธีการขยายพันธุ์โดยอาศัยเพศ

การขยายพันธุ์โดยอาศัยเพศเป็นการผสมพันธุ์ระหว่างเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมีย เกิดเป็นเมล็ดพืช เราสามารถนำเมล็ดมาเพาะจนกระทั่งเมล็ดงอกเป็นต้นกล้า แล้วย้ายต้นกล้ามาปลูกเพื่อเพิ่มจำนวนต้นพืชในพื้นที่ที่ต้องการได้ ไม้ดอกไม้ประดับที่สามารถขยายพันธุ์โดยเพาะเมล็ดเช่น ทานตะวัน ดาวเรือง บานชื่น ลิลลี่

วิธีการ ขยายพันธุ์พืช

➤ สัตว์และแมลง เช่น ผึ้ง ผีเสื้อ นกบางชนิด เป็นตัวช่วยผสมพันธุ์พืช โดยการถ่ายละอองเรณู จากดอกหนึ่งไปยังอีกดอกหนึ่ง

๒. วิธีการขยายพันธุ์พืชโดยไม่อาศัยเพศ

การขยายพันธุ์โดยไม่อาศัยเพศเป็นวิธีเพิ่มจำนวนต้นพืชด้วยการใช้ส่วนต่าง ๆ ของพืช เช่น กิ่ง ยอด ใบ ลำต้น รวมถึงราก หน่อ ไหน และเนื้อเยื่อ ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของพืชแต่ละชนิดที่นำมาใช้ในการขยายพันธุ์ เป็นการเพิ่มจำนวนต้นพืชที่เราต้องการให้มีจำนวนมากขึ้น การขยายพันธุ์โดยไม่อาศัยเพศมีหลายวิธี เช่น การตอน การปักชำ การทาบกิ่ง การแยกหัวหรือหน่อ

วิธีการ ขยายพันธุ์พืช

➤ การตอน ใช้ทำกับส่วนที่เป็นกิ่งของพืช
 ➤ การปักชำ ใช้ทำกับส่วนยอด กิ่ง ลำต้น ใบ และราก
 ➤ การทาบกิ่ง ใช้ทำกับส่วนกิ่งและไหลของพืชบางชนิด
 ➤ การแยกหัวหรือหน่อ ใช้ทำกับส่วนของหน่อที่พืชสร้างขึ้นใหม่มีทั้งเป็นแบบหน่อเดี่ยว และแตกขยายเป็นกลุ่มกอ

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ
 รายวิชาการทำงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด การขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ
 โดยเลือกมา ๑ วิธี

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การดูแลรักษาไม้ดอกไม้ประดับ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การดูแลรักษาไม้ดอกไม้ประดับ
 รายวิชาการงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การดูแลบำรุงรักษา

๑. รดน้ำในตอนเช้าและตอนเย็นทุกวันอย่างสม่ำเสมอแต่ไม่ควรรดให้แฉะจนเกินไป

๒. พรวนดิน รอบโคนต้นไม้ไม่ให้โดนรากทุก ๆ ๗-๑๐ วัน

๓. ใส่ปุ๋ย ให้เหมาะกับพืชแต่ละชนิด

๔. ถอนหรือขุด วัชพืชที่อยู่เสมอ

๕. เก็บศัตรูพืชทิ้ง หรือฉีดพ่นยากำจัดศัตรูพืช โดยเลือกใช้พืชสมุนไพร

การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช มีวิธีการดังนี้

๑. โรคต้นกล้าเน่า ต้นกล้าจะแสดงอาการใบซีด เหี่ยว และหักยุบลงไปกองกับพื้น ซึ่งเกิดจากต้นกล้าขึ้นหนาแน่นและแปลงปลูกขึ้นแฉะเกินไป

การป้องกันและกำจัด ควรพรวนดินเพื่อให้ดินโปร่ง ไม่รดน้ำแฉะเกินไป

๒. หนอนชอนใบ หนอนจะกัดกินหรือทำลายเนื้อใบให้เสียหาย จะสังเกตเห็นรอยแผลเป็นทางยาวคดเคี้ยวบนแผ่นใบ

การป้องกันและกำจัด นำส่วนของลำต้นที่พบหนอนมาทำลาย หรือฉีดพ่นด้วยสารสกัดจากเมล็ดสะเดา

๓. วัชพืช เช่น ต้นหญ้า จะคอยแย่งอาหารจากไม้ดอกไม้ประดับที่ปลูกไว้ในแปลง ทำให้ไม้ดอกไม้ประดับไม่เจริญเติบโต อ่อนแอ และเป็นโรคง่าย

การป้องกันและกำจัด ใช้มือถอนวัชพืชทิ้งหรือใช้ส้อมพรวนช่วยขณะถอนวัชพืช

การเก็บเกี่ยว

๑. เก็บเกี่ยว ในตอนเช้าหรือเย็น แล้วนำไปแช่น้ำหรือพรมน้ำไว้

๒. ตัดดอกหรือกิ่ง ที่ต้องการ โดยใช้กรรไกรตัดกิ่ง

๓. เลือกเก็บ เฉพาะดอก ใบ หรือกิ่งก้านที่แก่พอควร

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การดูแลรักษาไม้ดอกไม้ประดับ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การดูแลรักษาไม้ดอกไม้ประดับ
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนติดรูปภาพหรือวาดภาพไม้ดอกไม้ประดับ แล้วตอบคำถาม

ชื่อ .....

การดูแลรักษา

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

ชื่อ .....

การดูแลรักษา

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง เครื่องมือและอุปกรณ์การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เครื่องมือและอุปกรณ์การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ
รายวิชาการงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เครื่องมือและอุปกรณ์ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรต่างๆ เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการปลูกพืช ทั้งยังช่วยประหยัดเวลา และแรงงานได้อีกด้วย

การเลือกใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรได้เหมาะสมกับงาน จะทำให้ผลงาน มีคุณภาพ ช่วยยืดอายุการใช้งานของเครื่องมือและอุปกรณ์ ทั้งยังทำให้ผู้ใช้ปลอดภัย จากอุบัติเหตุ ที่อาจเกิดขึ้นในขณะที่ทำงาน

เครื่องมือเกษตรจะแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ งานดิน และงานพืช

งานพืช

๑. บัวรดน้ำ

มีหลายชนิด ทั้งทำจากโลหะและพลาสติก เหมาะสำหรับใช้รดน้ำต้นไม้ขนาดเล็ก ๑ ต้นอ่อนหรือต้นกล้า

การใช้งาน

ให้เติมน้ำใส่บัวรดน้ำในปริมาณที่ตนเองสามารถยกได้แล้วจับที่หูบัวรดน้ำต้นไม้ โดยให้ปลายฝักบัว ห่างจากต้นไม้ประมาณ ๓๐ เซนติเมตร

การเก็บรักษา

หลังจากใช้งานทุกครั้ง จะต้องเทน้ำออกให้หมด แล้วล้างเก็บให้เรียบร้อย โดยคว่ำ หรือแขวนให้เป็นระเบียบ

๒. ถังน้ำ

มีทั้งชนิดที่ทำด้วยสังกะสีและพลาสติก ใช้ตักน้ำรดต้นไม้ที่โตและแข็งแรงแล้ว โดยตักน้ำจากบ่อหรือสระน้ำแล้วใช้มือวกน้ำจากถังรดน้ำต้นไม้ ไม่ควรสาดน้ำต้นไม้เล็ก ๆ หรือต้นอ่อน เพราะจะทำให้ต้นไม้หักหรือโยกคลอนได้

การใช้งาน

ใช้สำหรับรดน้ำต้นไม้ โดยใช้มือวกน้ำ

การเก็บรักษา

เมื่อใช้เสร็จแล้วควรล้างทำความสะอาด คว่ำให้แห้งแล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

๓. สายยาง

ควรใช้สายยางที่มีหัวฉีดซึ่งสามารถปรับระดับความแรงของน้ำได้

การใช้งาน

ต่อปลายสายยางเข้ากับก๊อกน้ำ ถือปลายสายยางที่มีหัวฉีดรดน้ำต้นไม้ โดยให้น้ำที่ไหลออกมามีลักษณะคล้ายฝนตกหรือคล้ายกับใช้บัวรดน้ำ

การเก็บรักษา

หลังจากใช้งานทุกครั้งจะต้องม้วนเก็บให้เรียบร้อย ไม่ควรวางไว้กลางแจ้งหรือถูกแสงแดด เพราะจะทำให้สายยางเสื่อมคุณภาพ

๔. ช้อนปลูก

ทำจากเหล็กตีเป็นแผ่นแบน ๆ ตัดให้โค้งคล้ายกับช้อน ปลายแหลมมน ด้ามมีทั้งทำด้วยเหล็กและไม้ใช้สำหรับขุดหลุมเล็ก ๆ เพื่อปลูกพืชและใช้ขุดย้ายต้นกล้าไปปลูก ช้อนปลูกจะช่วยให้ต้นกล้าไม่ได้รับความกระทบกระเทือน

การเก็บรักษา

ล้างทำความสะอาด เช็ดให้แห้ง ทาน้ำมันป้องกันสนิมแล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย โดยการแขวนหรือวางบนชั้นวางให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

๕. ส้อมพรวน

ทำด้วยโลหะ ลักษณะคล้ายส้อม ใช้สำหรับพรวนดิน ให้ร่วนซุยรอบ ๆ ต้นไม้ที่มีขนาดเล็ก และขุดถอนวัชพืช ไม่ควรใช้กับดินแข็งหรือดินเหนียว เพราะอาจทำให้ส่วนที่เป็นซี่ฟันหักหรืองอได้

การใช้งาน

ใช้มือข้างที่ถนัด จากนั้นแทงลงไปใน ผิวดิน และงัดดินขึ้นเพื่อทำการพรวนดิน

การเก็บรักษา

ล้างทำความสะอาด เช็ดให้แห้ง ทาน้ำมันป้องกันสนิมแล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย โดยการแขวนหรือวางบนชั้นวางให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

๖. มีดตอнок

เป็นมีดที่คม แข็งและไม่เป็นสนิมง่าย เครื่องมือชนิดนี้มีความสำคัญมาก ใช้กับงานขยายพันธุ์พืชทุกชนิด ใช้ควั่น กิ่งที่จะตอ น ตัดตาและต่อกิ่ง

การใช้งาน

คมมีดใช้เฉือนหรือปาดกิ่งพืช ปลายมีดใช้กรีดเปลือก

งานดิน

๑. เสียม

ใช้สำหรับขุดหลุมปลูกต้นไม้ ส่วนมากนิยมใช้ขุดหลุม ขนาดเล็กหรือใช้ในบริเวณแคบ โดยทั่วไปตัวเสียมจะทำด้วยโลหะด้ามถือทำด้วยไม้หรือโลหะ

การใช้งาน

เวลาขุดใช้มือทั้งสองข้างจับด้ามเสียม แล้วกดปลายเสียมลงไปในดิน ใช้พรวนดินให้เป็นก้อนเล็ก ๆ และพรวนดินรอบ ๆ โคนต้นของพืช

การเก็บรักษา

ล้างทำความสะอาด และเช็ดให้แห้ง ทาน้ำมันป้องกันสนิมส่วนที่เป็นโลหะ ถ้าด้ามหลวมหรือชำรุดจะต้องซ่อมแซมให้พร้อมใช้งาน

๒. จอบ

ตัวจอบทำด้วยโลหะ ด้ามถือทำด้วยไม้หรือโลหะ หน้าจอบเว้าลึก ด้านข้างจะเรียวแหลมคม เพื่อให้ขุดลงไปในดินได้ง่ายขึ้น

การใช้งาน

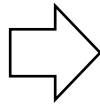
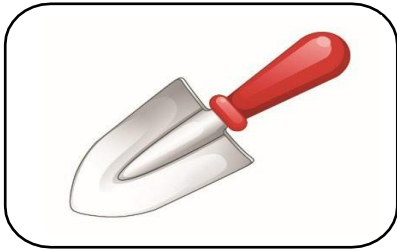
ใช้สำหรับขุดดิน ที่มีความแข็งแรงและเหนียว พลิกหน้าดินหรือยกร่องแปลงปลูกพืช ถากหญ้า กรณีที่ใช้เสียมอาจจะทำให้ล่าช้าหรือไม่สามารถจะใช้เสียมขุดได้เพราะดินแข็งเกินไป

การเก็บรักษา

ล้างทำความสะอาด และเช็ดให้แห้ง ทาน้ำมันป้องกันสนิมแล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย ถ้าด้ามหลวมหรือชำรุดจะต้องซ่อมแซมให้พร้อมใช้งาน

ใบงานที่ ๖ เรื่อง เครื่องมือและอุปกรณ์การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เครื่องมือและอุปกรณ์การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนตอบคำถาม

ชื่อ.....

ประโยชน์ใช้ทำอะไร

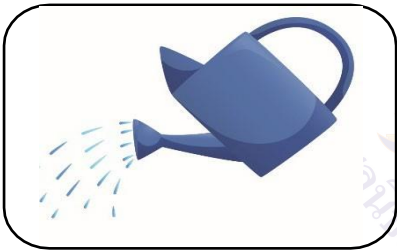
.....

.....

การเก็บรักษา .....

.....

ที่มา : https://profile.freepik.com/my_download

ชื่อ.....

ประโยชน์ใช้ทำอะไร

.....

.....

การเก็บรักษา .....

.....

ที่มา : https://profile.freepik.com/my_download

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนออกแบบตัดแปลงวัสดุเหลือใช้มาทดแทนเครื่องมือและอุปกรณ์การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับมา ๑ ชนิด

ใช้วัสดุใดมาดัดแปลง .....

ทดแทนเครื่องมือชนิดใด

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง ภาชนะที่ใช้ในการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ภาชนะที่ใช้ในการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ
 รายวิชาการงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

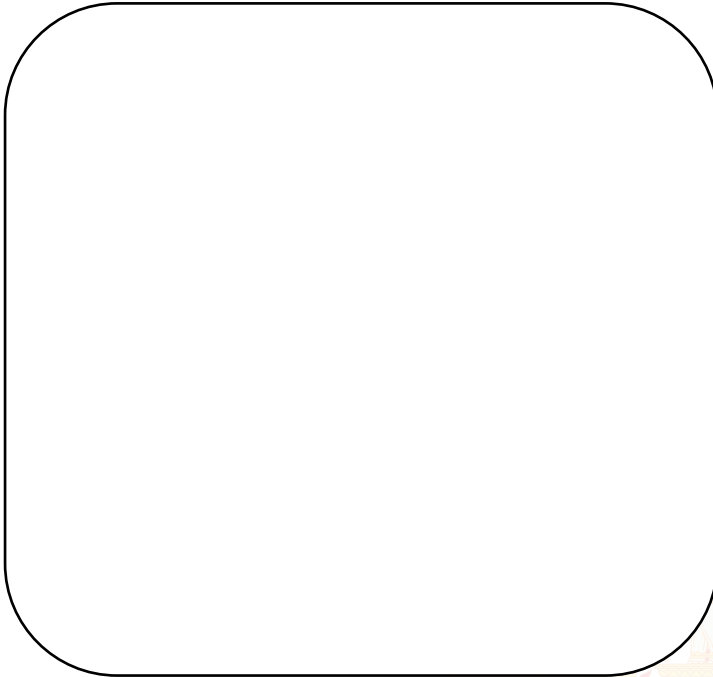
วัสดุ อุปกรณ์

๑. ขวดน้ำขนาดใหญ่
๒. กรรไกร/มีดคัตเตอร์
๓. สีอะคริลิก
๔. ฟู่กัน
๕. ปากกาเขียนแผ่นซีดี/หรือปากกาเคมี

ขั้นตอน (กระถางรูปหมี)

๑. วางโครงใช้ปากกาเคมีวาดในส่วนหัวและใบหูของหมีลงบนขวดน้ำขนาดใหญ่ (อย่าลืมเผื่อพื้นที่ให้เพียงพอสำหรับใส่ต้นไม้ที่ต้องการปลูก)
๒. ใช้กรรไกรตัดขวดตามรูปหมีที่วาดไว้
๓. ใช้ฟู่กันระบายสีด้านนอกขวดด้วยสีอะคริลิก (สีขาว) จนทั่ว จากนั้นพักให้แห้ง และลงสีซ้ำ ๑-๒ ครั้ง ตามความเหมาะสม
๔. หลังจากที่ทำสีแห้งเรียบร้อยแล้ว ใช้ปากกาเคมีสีดำวาดรายละเอียดเพิ่มเติมตามที่ต้องการ เช่น หู ตา ปาก จมูก

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ภาชนะที่ใช้ในการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ภาชนะที่ใช้ในการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ
 รายวิชาकरणงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....
๕. ....

ขั้นตอน

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....
๕. ....
๖. ....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ
 รายวิชาการงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การปลูกคุณนายตื่นสาย

คุณนายตื่นสาย เป็นพืชที่คลุมดินต้นเดี่ยว ใบมีลักษณะอวบน้ำเป็นแท่งรูปเข็ม ยาวประมาณ ๑ นิ้ว สีเขียวอ่อนเป็นมัน ดอกมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๑-๒.๕ นิ้ว กลีบดอกบาง มีทั้งดอกชั้นเดียวและดอกซ้อนหลายสี คุณนายตื่นสายเหมาะที่จะปลูกในบริเวณที่มีอากาศร้อน แห้งแล้ง ชอบดินร่วนปนทราย ขยายพันธุ์ด้วยการปักชำ

วัสดุและอุปกรณ์

๑. กิ่งพันธุ์คุณนายตื่นสาย
๒. ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก
๓. จอบ
๔. ส้อมพรวน
๕. ช้อนปลูก
๖. บัวรดน้ำ

ขั้นตอน

๑. เตรียมกิ่งชำ (ต้นคุณนายตื่นสาย/ต้นแพรวเชียงใหม่) ที่สมบูรณ์
๒. ตัดกิ่งชำเป็นท่อน ๆ ให้เหลือข้อใบสัก ๒-๓ ข้อ การตัดกิ่งสั้นก่อนเสียบจะทำให้ฟื้นตัวไว กิ่งที่แตกมาใหม่ฟูสวย หากปักกิ่งทั้งกิ่งยาว ๆ จะทำให้ยอดเลื้อยไหลทอดยอดไปไกล
๓. เตรียมดินใส่ในภาชนะที่ใช้ปลูกรดน้ำให้ชุ่ม ก่อนปักชำ
๔. ใช้ไม้จิ้มดินให้เป็นรูก่อนนำกิ่งที่ตัดไว้ลงเสียบ เสร็จแล้วกดดินให้แน่น
๕. งดการรดน้ำ ๒-๓ วันแรกที่ปลูก นำกระถางตั้งไว้ในที่แดดไม่จัดสัก ๑ สัปดาห์ หลังจากนั้นเอาออกแดดจัดได้รดน้ำทุกเช้า

ใบงานที่ ๘ เรื่อง การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ
 รายวิชาการทำงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ

ข้อมูลการปลูก.....

๑. วิธีขยายพันธุ์ .....

๒. วิธีการปลูก

.....
 .....
 .....

๓. วัสดุอุปกรณ์

.....
 .....
 .....

๔. การนำไปใช้ประโยชน์

.....
 .....
 .....

ชื่อ..... ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ..... ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ..... ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ..... ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
 หน่วยงานเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง _____ เกษตรพอเพียง _____

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร					☐
๒. ไม้ดอกไม้ประดับ					☐
๓. ดิน					☐
๔. การขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ					☐
๕. การดูแลรักษาไม้ดอกไม้ประดับ					☐
๖. เครื่องมือและอุปกรณ์การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ					☐
๗. ภาชนะที่ใช้ในการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ					☐
๘. การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ					☐

๒. สิ่งที่ได้ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....
 .....
 .....

๓. สิ่งที่ได้ฉันยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....
 .....
 .....

๔. สิ่งที่ได้ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....
 .....
 .....

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประจำ : กลางภาค ปลายภาค หน่วยการเรียนรู้ที่.....

สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากการเรียนวิชานี้ในกลางภาคเรียน คือ .....

.....
.....

สิ่งที่ฉันชอบ / ทำได้ดี .....

.....
.....

สิ่งที่ฉันอยากจะบอกคุณครู คือ .....

.....
.....

สิ่งที่ฉันควรปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น คือ .....

.....
.....

ฉันน่าจะเรียนรู้ได้ดีกว่านี้หาก .....

.....
.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ อาชีพสำคัญไฉน

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ความหมายของอาชีพ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง อาชีพสำคัญไฉน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความหมายของอาชีพ
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ความหมายของอาชีพ

อาชีพ หมายถึง การทำงานหรือกิจกรรมใด ๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิตหรือรายได้ เป็นงานสุจริตไม่ผิดศีลธรรม และได้รับการยอมรับจากสังคม

ความสำคัญของอาชีพ

อาชีพมีความสำคัญทั้งต่อตนเอง ต่อท้องถิ่น และต่อประเทศชาติ ดังนี้

ความสำคัญของอาชีพที่มีต่อตนเอง

- อาชีพเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพ เพราะอาชีพสร้างรายได้ เพื่อเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว
- อาชีพช่วยแก้ปัญหาความยากจน เพราะเมื่อมีอาชีพจะมีรายได้ มีเงินทุนใช้เพื่อการศึกษาเล่าเรียน เมื่อมีการศึกษาก็มีงานทำที่ดี จึงส่งผลให้มีความเป็นอยู่ที่ดีด้วย

ความสำคัญของอาชีพที่มีต่อท้องถิ่น

- อาชีพสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและท้องถิ่นที่อยู่อาศัยด้วยการนำสิ่งของเครื่องใช้ที่ประดิษฐ์หรือแปรรูปจากวัสดุในท้องถิ่นมาจำหน่าย
- อาชีพทำให้เกิดเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น เช่น โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นนำทรัพยากรที่มีอยู่มากในท้องถิ่นของตนเองและไม่มีในท้องถิ่นอื่นมาประดิษฐ์หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผู้ซื้อจดจำได้ง่าย และปลูกฝังให้คนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจ รักและผูกพันในท้องถิ่นของตน
- การสร้างอาชีพก่อให้เกิดตลาดแรงงานที่หลากหลายในท้องถิ่น จึงไม่มีการย้ายถิ่นฐานไปประกอบอาชีพที่ท้องถิ่นอื่น เช่น อาชีพเกษตรกร อาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม อาชีพอิสระที่เกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า อาชีพพนักงานในบริษัทเอกชน อาชีพรับจ้าง
- อาชีพก่อให้เกิดผลผลิตและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

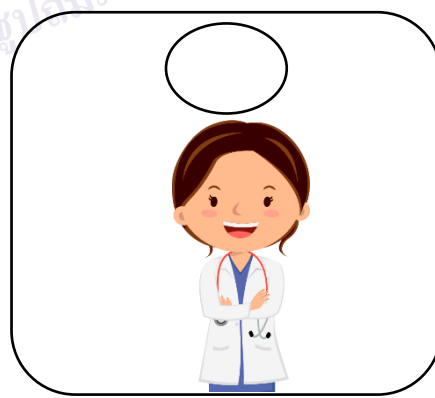
ความสำคัญของอาชีพที่มีต่อประเทศชาติ

➤ อาชีพมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าเพราะเมื่อบุคคลมีอาชีพ มีรายได้ รัฐบาลจะจัดเก็บรายได้ส่วนหนึ่งจากบุคคลที่มีรายได้ในรูปแบบของเงินภาษีเพื่อนำไปใช้พัฒนาประเทศ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ความหมายของอาชีพ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง อาชีพสำคัญไฉน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความหมายของอาชีพ
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ ของภาพที่เป็นอาชีพและตอบคำถาม

อาชีพหมายถึงอะไร

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง อาชีพต่าง ๆ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง อาชีพสำคัญไฉน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง อาชีพต่าง ๆ
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัวและสังคมอย่างมีความสุข จำเป็นต้องมีการทำงาน เพื่อหาเงินมาใช้จ่ายภายในครอบครัว โดยการประกอบอาชีพสุจริตต่างๆ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา กับครอบครัวและสังคม

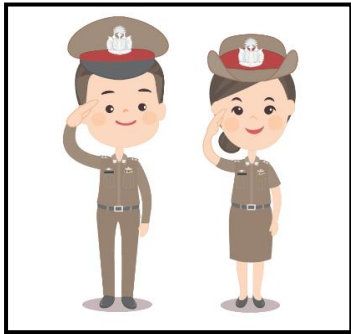
อาชีพ หมายถึง การทำงานต่างๆ เพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวให้ กินดีอยู่ดี

อาชีพต่างๆ

แพทย์	รักษาคนป่วย
พยาบาล	ดูแลคนป่วย เป็นผู้ช่วยแพทย์
ตำรวจ	จับโจรผู้ร้าย ผู้ที่ทำผิดกฎหมาย
ครู	สอนหนังสือให้ความรู้แก่นักเรียน
เกษตรกร	ปลูกพืชผัก ผลไม้และเลี้ยงสัตว์
นักธุรกิจ	ผู้ประกอบการเจ้าของบริษัท
วิศวกร	ออกแบบควบคุมการผลิต เช่น สิ่งก่อสร้าง ไฟฟ้า เครื่องยนต์
พนักงานต้อนรับ	รับรอง บริการผู้ที่เข้ามาใช้บริการในองค์กร
ทหาร	รักษาความมั่นคง ปกป้อง ดูแลประเทศ
พ่อค้า/แม่ค้า	ค้าขายสิ่งต่างๆ
พ่อครัว/แม่ครัว	ประกอบอาหาร

ใบงานที่ ๒ เรื่อง อาชีพต่าง ๆ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง อาชีพสำคัญไฉน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง อาชีพต่าง ๆ
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถาม

อาชีพ.....

มีหน้าที่.....

.....

อาชีพ.....

มีหน้าที่.....

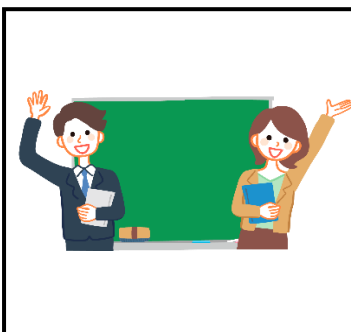
.....

อาชีพ.....

มีหน้าที่.....

.....

อาชีพ.....

มีหน้าที่.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง ประเภทของอาชีพ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง อาชีพสำคัญไฉน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ประเภทของอาชีพ
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ประเภทของอาชีพ

การประกอบอาชีพโดยทั่วไป สามารถแบ่งประเภทออกได้ ๔ ประเภท

➤ อาชีพรับราชการ

เป็นอาชีพที่รัฐบาลจ้างเพื่อทำหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป ได้รับรายได้หรือค่าตอบแทนเป็นเงินเดือน เช่น ครู แพทย์ พยาบาล ตำรวจ ทหาร

➤ อาชีพรับจ้าง

เป็นอาชีพที่ไม่ได้เป็นเจ้าของกิจการ ทำงานโดยปฏิบัติตามคำสั่งของนายจ้าง และรับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือน หรือรายได้ต่อวันต่อสัปดาห์

➤ อาชีพอิสระ

เป็นการประกอบอาชีพที่ผลิตสินค้าขึ้นมาสำหรับจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคหรือเป็นคนกลางในการซื้อขายสินค้า โดยได้รับค่าตอบแทนตามผลผลิตและกำไรที่จำหน่ายสินค้าได้

➤ อาชีพบริการ

เป็นการประกอบอาชีพที่ให้บริการลูกค้า โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนหรือรายได้ต่อวัน ต่อสัปดาห์

ใบงานที่ ๓ เรื่อง ประเภทของอาชีพ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง อาชีพสำคัญไฉน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ประเภทของอาชีพ
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. อาชีพในครอบครัว .....

เป็นประเภทอาชีพ .....

๒. ในชุมชนของนักเรียนมีอาชีพใดบ้างที่เป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับ

การบริการ

☺ ..... ☺ .....

☺ ..... ☺ .....

๓. ให้นักเรียนจำแนกประเภทอาชีพต่อไปนี้

แพทย์   พ่อค้า/แม่ค้า   ซ่อมมอเตอร์ไซด์   ตำรวจ   ปลุกผักขาย

พนักงานบริษัท   ทหาร   รับถ่ายภาพ   ยูทูปเบอร์

อาชีพรับราชการ	○	○	○
อาชีพอิสระ	○	○	○
อาชีพรับจ้าง	○	○	○

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง ความสำคัญของอาชีพ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง อาชีพสำคัญไฉน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความสำคัญของอาชีพ
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ความสำคัญของอาชีพ

อาชีพทุกอาชีพมีความสำคัญและต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ดังนี้

- อาชีพทำให้เกิดรายได้ เพื่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และการเก็บออม
- อาชีพทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน เพราะบุคคลคนเดียวหรือกลุ่มเดียว

ไม่สามารถทำอาชีพได้ทุกอย่าง เช่น

☺ การแลกเปลี่ยนโดยตรง

☺ การแลกเปลี่ยนโดยใช้สื่อกลางคือ เงิน

➤ อาชีพหนึ่งอาจมาจากอาชีพอื่นหรือทำให้เกิดอาชีพอื่น ๆ ตามมาและขยายวงกว้างออกไปเรื่อย ๆ

☺ ร้านขายก๋วยเตี๋ยว มาจากการทำงานในหลายอาชีพ

- คนขายก๋วยเตี๋ยว
- คนปลุกผัก
- ชาวนาปลูกข้าว
- เจ้าของโรงสี
- โรงงานทำเส้นก๋วยเตี๋ยว
- คนเลี้ยงหมู
- คนฆ่าหมู
- พ่อค้าขายหมู
- คนเพาะถั่วงอก
- คนปลุกพริก
- พ่อค้าของชำ ฯลฯ

➤ อาชีพทำให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกๆระดับ ตั้งแต่ชุมชนถึงประเทศชาติ

ใบงานที่ ๔ เรื่อง ความสำคัญของอาชีพ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง อาชีพสำคัญไหน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความสำคัญของอาชีพ
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพ เป็นภาพของอาชีพอะไร และมีความสำคัญอย่างไร

๑.

อาชีพ

.....

มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

๒.

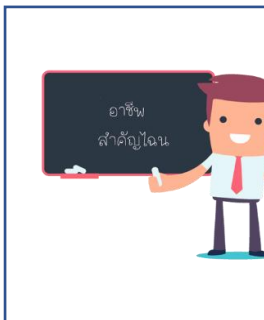
อาชีพ

.....

มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

๓.

อาชีพ

.....

มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

๔.

อาชีพ

.....

มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง ความสำคัญของอาชีพที่มีต่อตนเอง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง อาชีพสำคัญไหน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ความสำคัญของอาชีพที่มีต่อตนเอง
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ความสำคัญของอาชีพที่มีต่อตนเอง

➤ อาชีพเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพ เพราะอาชีพสร้างรายได้ ทำให้เรามีรายได้ไว้ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เช่น ค่าอาหาร ค่ารถโดยสาร ซื้อเสื้อผ้า ยารักษาโรค อีกทั้งยังเพื่อเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว

➤ อาชีพช่วยแก้ปัญหาความยากจน เพราะเมื่อมีอาชีพจะมีรายได้ มีเงินทุนใช้เพื่อการศึกษาเล่าเรียน เมื่อมีการศึกษาก็มีงานทำที่ดี จึงส่งผลให้มีความเป็นอยู่ที่ดีด้วย

ความสำคัญของอาชีพที่มีต่อท้องถิ่น

๑) อาชีพสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและท้องถิ่นที่อยู่อาศัยด้วยการนำสิ่งของเครื่องใช้ที่ประดิษฐ์หรือแปรรูปจากวัสดุในท้องถิ่นมาจำหน่าย

๒) อาชีพทำให้เกิดเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น เช่น โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นนำทรัพยากรที่มีอยู่มากในท้องถิ่นของตนเองและไม่มีในท้องถิ่นอื่นมาประดิษฐ์หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผู้ซื้อจดจำได้ง่ายและปลูกฝังให้คนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจ รักและผูกพันในท้องถิ่นของตนเอง

๓) การสร้างอาชีพก่อให้เกิดตลาดแรงงานที่หลากหลายในท้องถิ่น จึงไม่มีการย้ายถิ่นฐานไปประกอบอาชีพที่ท้องถิ่นอื่นเช่นอาชีพเกษตรกรอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรมอาชีพอิสระที่เกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าอาชีพพนักงานในบริษัทเอกชนอาชีพรับจ้าง

๔) อาชีพก่อให้เกิดผลผลิตและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ดังตัวอย่าง

ผลผลิต เช่น อาหาร เครื่องดื่ม เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องสำอาง ยารักษาโรค สิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน รถยนต์ อาคารบ้านเรือน

บริการ เช่น ร้านตัดผม ร้านซักรีด ร้านซ่อมรถ ร้านซ่อมรองเท้า ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า ร้านถ่ายภาพ รถโดยสารประจำทาง คลินิกรักษาโรค

ใบงานที่ ๕ เรื่อง ความสำคัญของอาชีพที่มีต่อตนเอง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง อาชีพสำคัญไหน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ความสำคัญของอาชีพที่มีต่อตนเอง
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอาชีพที่ตนเองชื่นชอบ พร้อมเขียนแผนภาพความคิด
 ความสำคัญของอาชีพที่มีต่อตนเอง

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง ความสำคัญของอาชีพที่มีต่อท้องถิ่น
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง อาชีพสำคัญใน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ความสำคัญของอาชีพที่มีต่อท้องถิ่น
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

แนวทางในการประกอบอาชีพ

เมื่อจะประกอบอาชีพเราจะต้องศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับงานอาชีพให้มากที่สุด โดยออกไปสังเกตชุมชน เพื่อนำข้อมูลมากศึกษาแนวทางในการเลือกประกอบอาชีพ พร้อมทั้งพิจารณาถึงความชอบ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ก่อนที่จะตัดสินใจ ซึ่งทุกอาชีพจะมีความสำคัญในการสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวนำมาใช้ซื้อสินค้า เพื่อการดำรงชีวิตประจำวัน

การศึกษาเกี่ยวกับการดูแลที่อยู่อาศัย การผลิตอาหาร การใช้และการดูแลรักษาเครื่องนุ่งห่ม หากเรามีความเข้าใจ ได้ฝึกปฏิบัติจนเกิด ทักษะ และความชำนาญดีแล้ว ก็สามารถนำเอาความรู้มาใช้ในการประกอบอาชีพได้ดังต่อไปนี้

๑. อาชีพรับจ้างทำความสะอาดบ้าน

☺ คุณลักษณะในอาชีพ เช่น มีความรับผิดชอบ ขยัน ตั้งใจทำงาน อดทน และรักความสะอาด

☺ ทักษะในอาชีพ เช่น มีทักษะกระบวนการทำงานและทักษะการจัดการ

☺ ความรู้ในอาชีพ เช่น มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการทำความสะอาดบ้าน การจัดตกแต่งบ้าน และการใช้อุปกรณ์เครื่องมือทำความสะอาดบ้าน

๒. อาชีพค้าขายอาหาร

☺ คุณลักษณะในอาชีพ เช่น มีความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อลูกค้า

☺ ทักษะในอาชีพ เช่น มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดและทักษะการจัดการ

☺ ความรู้ในอาชีพ เช่น มีความรู้ในการทำอาหารให้มีรสชาติถูกใจลูกค้า และความรู้ในการจัดจำหน่าย

๓. อาชีพรับจ้างชั่วคราวเสื้อผ้า

😊 คุณลักษณะในอาชีพ เช่น มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ ขยัน
อดทน ซื่อสัตย์ และรักความสะอาด

😊 ทักษะในอาชีพ เช่น มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการสื่อสาร และ
ทักษะการจัดการ

😊 ความรู้ในอาชีพ เช่น มีความรู้ในการทำอาหารให้มีรสชาติถูกใจลูกค้า และ
ความรู้ในการจัดจำหน่าย

ใบงานที่ ๖ เรื่อง อาชีพที่ฉันสนใจ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง อาชีพสำคัญไฉน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง อาชีพที่ฉันสนใจ
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตีรูปภาพหรือวาดภาพอาชีพที่นักเรียนสนใจ แล้วตอบคำถาม

ลักษณะการทำงานของอาชีพนี้

☞ .....

.....

.....

ทักษะที่ต้องใช้ในอาชีพ

☞ .....

.....

.....

ความสำคัญของอาชีพ

☞ .....

.....

.....

อาชีพ .....

เหตุผลที่สนใจ

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๘ เรื่อง ออมไว้ ไม่ขัดสน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง อาชีพสำคัญไฉน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ออมไว้ ไม่ขัดสน
 รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ปัจจุบันนักเรียนออมเงินของตนเองอย่างไร

.....
 .....
 .....

๒. บอกวิธีการออมเงิน (๓ ข้อ)

๒.๑ .....

๒.๒ .....

๒.๓ .....

๓. ประโยชน์ของการออมเงิน

.....
 .....
 .....

๔. ถ้าเราไม่มีเงินออม ชีวิตเราจะเป็นอย่างไร

.....
 .....
 .....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง _____ ออมไว้ ไม่ขัดสน _____

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. อาชีพสำคัญไหน					☐
๒. อาชีพต่าง ๆ					☐
๓. ประเภทของอาชีพ					☐
๔. ความสำคัญของอาชีพ					☐
๕. ความสำคัญของอาชีพต่อตนเอง ท้องถิ่นและประเทศชาติ					☐
๖. อาชีพที่ฉันสนใจ					☐
๗. บัญชีรายรับ-รายจ่าย					☐
๘. ออมไว้ ไม่ขัดสน					☐

๒. สิ่งที่ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....
 .....
 .....

๓. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....
 .....
 .....

๔. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....
 .....
 .....

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประจำ : กลางภาค ปลายภาค หน่วยการเรียนรู้ที่.....

สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากการเรียนวิชานี้ในปลายภาคเรียน คือ .....

.....
.....

สิ่งที่ฉันชอบ / ทำได้ดี .....

.....
.....

สิ่งที่ฉันอยากจะบอกคุณครู คือ .....

.....
.....

สิ่งที่ฉันควรปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น คือ .....

.....
.....

ฉันน่าจะเรียนรู้ได้ดีกว่านี้หาก .....

.....
.....

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๒๐ พรรษา เฉลิมพระเกียรติ

